

| Vanha / nykyinen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Uusi konserniohje 1.10.2025 lukien                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>1. Johdanto</b></p> <p>Kuntalaki (47 §) asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista, sekä määrää kunnan konsernijohtosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä.</p> <p>Konserniohjeen tavoitteena on yhtenäistää ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintokäytäntöjä siten, että konsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Konserniohjeen tarkoituksena ei ole rajoittaa tytäryhteisöjen toimintavapautta omistajan sille asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi, vaan selkiyttää yhteisiä toimintaperiaatteita.</p> <p>Naantalin kaupunkikonsernin toiminta-ajatuksen lähtökohtana on kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia. Tytäryhteisöjen johdon on päätöksenteossaan otettava huomioon emoyhteisön odotukset toiminnan suhteen.</p> <p>Tuloksellinen konsernijohtaminen edellyttää konsernijohtolta ja muulta konsernihallinnolta riittävän monipuolista asiantuntemusta ja kokemusta kaupunkikonsernin johtamisesta, toiminnasta ja taloudesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.</p> | <p><b>Konserniohjeen tarkoitus ja asema</b></p> <p>Tässä ohjeessa määritellään Naantalin kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen johdon rooli ja velvollisuudet sekä säännöt sille, miten kaupunki ohjaa näitä yhteisöjä. Sanalla yhteisö tarkoitetaan yhtiöitä, säätiöitä, yhdistyksiä, kuntayhtymiä ja osuuskuntia.</p> <p>Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja varmistaa, että yhteisöissä hoidetaan kaupungin toimintaa ja omaisuutta tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti, tuottavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus, omistajapolitiikka sekä kaupunkistrategia huomioon ottaen. Ohjeen tarkoitus ei ole rajoittaa yhteisön toimintavapautta omistajan sille asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.</p> <p>Konserniohjetta sovelletaan kaupungin tytäryhteisöjen, näiden mahdollisten tytäryhteisöjen, sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen ja muiden yhteisöjen omistajaohjaukseen.</p> <p>Naantalin kaupungin tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jonka osalta kaupunki on määräysvallan suhteen emoyhtiön asemassa. Kaupungin edustajien on pyrittävä noudattamaan konserniohjeen periaatteita myös kaikissa muissa yhteisöissä, joiden hallinnossa kaupunki on mukana.</p> <p>Konserniohjeen sisältö toimii vahvana pääsääntönä ja siitä poikkeaminen on perusteltava. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Jos yhteisön johto havaitsee ristiriidan konserniohjeen ja lainsäädännön välillä, on havainnosta ilmoitettava kirjallisesti konsernijohtolle kirjallisesti.</p> |

## 2. Konserniohjeen soveltamisala

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt on todettu tilinpäätöksessä, jossa on todettu myös osakkuusyhteisöt sekä ne kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Tytäryhteisöt ovat Naantalin Energia Oy, Naantalin Satama Oy, Naantalin Vuokratalot Oy ja Naantalin Matkailu Oy.

Naantalin Energia Oy:n omistajapolitiikka on siirtopalvelun tuottaminen valvontamallin mukaisena ja siten, että hinnoittelu on vakaata ja ennakoitavaa. Lisäksi yhtiön tulee huolehtia mahdollisimman häiriöttömän sähköjakeluverkon ylläpidosta kanta-Naantalissa, kehittää muita liiketoiminta-alueita kokonaisvaltaisesti sekä jakaa omistajalle kulloisenkin tilanteen mahdollistama kohtuullinen osinko.<sup>1</sup>

Naantalin Satama Oy:n omistajapolitiikka on tuottaa satamapalvelut alueelle sijoittuneille yrityksille ja sataman käyttäjille; toimia kauttakulkureittinä ulkomaankuljetuksissa ja lauttaliikenteessä; kehittää ja ylläpitää sataman infrastruktuuria sekä jakaa liiketoiminnan kulloisenkin tilanteen mahdollistamaa kohtuullista osinkoa.

Naantalin Vuokratalot Oy:n omistajapolitiikka on huolehtia hyvin hoidettujen, kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen riittävästä tarjonnasta kaupungissa. Tavoitteena on hyvä käyttöaste ja vähäiset vuokrasaavat sekä yhtiön tulee suorittaa sijoitetulle pääomalle kohtuullinen tuotto.

Naantalin Matkailu Oy:n omistajapolitiikka keskittyy laadukkaiden ja monipuolisten matkailupalvelujen tarjoamiseen alueella yhdessä alueen yrittäjien kanssa. Lisäksi yhtiö vahvistaa ja kehittää kaupungin matkailullista imagoa sekä edistää hallussaan olevien matkailutilojen kaupallista käyttöä matkailua hyödyntävästi.

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä, osakkuusyhteisöissä ja säätiöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin

## Konserniohjeen hyväksyminen ja konsernijohtoon tehtävät

Tytäryhteisön yhtiökokouksen tai vastaavan ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen sekä yhteisön hallituksen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet yhteisöä sitoviksi niiden lainmukaisuutta koskevalla edellytyksellä. Myös tytäryhteisöjen omien tytäryhteisöjen tulee käsitellä ja hyväksyä kaupungin konserniohje hallintoelimissään. Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan johtamisesta vastaa konsernijohto.

Naantalin kaupungin konsernijohto ja konsernijohtoon kuuluvien toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernia ja toimii tytäryhteisöjen yhteyshenkilönä. Kaupunginjohtajalla on oikeus tarvittaessa sisäisen tarkastuksen järjestämiseen kaupungin tytäryhteisöissä. Yhtiöt ja yhteisöt ovat velvollisia antamaan selvitystoimituksen edellyttämät tiedot. Kaupunginjohtaja voi määrätä muulle viranhaltijalle kutakin yhteisöä erikseen koskevan valvonta- ja seurantavastuun. Tehtävänä on valvoa yhteisön päätöksentekoa ja toimintaa sekä valmistella yhteisöä koskevat asiat päätöksentekoa varten. Kaupunginjohtajalla tai hänen määräämällään henkilöllä on oikeus osallistua kaupungin määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin. Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä henkilöt raportoivat kaupunginhallitukselle konserniyhteisöjen toiminnasta ja tuloksesta osavuositarkastuksien yhteydessä ja aina kun yhteisön toimintaan liittyy merkittäviä muutoksia.

Konsernijohto ei osallistu yhteisöjen toiminnalliseen päätöksentekoon eikä päivittäisjohtamiseen. Säätiöiden osalta kaupunki käyttää määräysvaltaansa säätiön sääntöjen ja nimeämiensä hallituksen jäsenten kautta. Konsernijohto antaa ohjeet yhteisön hallituksessa toimiville kaupungin edustajille merkittävistä toimenpiteistä. Tarvittavia yksityiskohtaisia toimintaohjeita tulee pyytää riittävän ajoissa.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Konserniyhteisön tulee laatia lainsäädännön mukaisia toimivaltasuhteita ja konserniohjetta täydentävät ohjeet hyvästä hallinto- ja johtamistavasta (corporate governance). Ohjeissa määritetään omistajan ja yhteisön väliset sekä yhteisön sisällä noudatettavat hyvän hallinnon periaatteet. Osakeyhtiössä ohjeiden pääasiallisena kohteena ovat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p><b>3. Konserniohjeen hyväksyminen ja sitovuus</b></p> <p>Kuntalain (14 §) mukaan kunnanvaltuuston tehtävänä on päättää omistajaohjauksen periaatteista sekä hyväksyä konserniohjeet. Kaupunginhallituksella on oikeus yksittäistapauksessa antaa konserniohjeista poikkeava toimintaohje tytäryhteisön hallinnossa toimivalle, esimerkiksi toimielimen jäsenelle ja yhtiökokousedustajalle.</p> <p>Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa tytäryhteisöä koskevien säännösten kanssa, tytäryhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta mahdollisimman nopeasti kaupunginjohtajalle. Tarvittaessa tytäryhteisö ja kaupunki hankkivat yhteisen juridisen kannanoton ristiriidan ratkaisemiseksi.</p> <p>Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.</p> <p>Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin tytäryhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei käytetä siten, että tytäryhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).</p> <p>Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto ja kaupunginjohtaja.</p> <p>Kaupunginhallitus</p> | <p><b>Turvallisuus ja varautuminen</b></p> <p>Kaupunkikonserni on huoltovarmuuskriittinen kokonaisuus, jonka vuoksi koko konsernin velvollisuutena on huolehtia toimintansa jatkuvuuden turvaamisesta siten, että konsernin toiminta voi jatkua häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.</p> <p>Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain, sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.</p> <p>Konserniyhtiöillä on velvollisuus osallistua kaupunkikonsernin yhteiseen valmiussuunnitteluun ja varautumiseen liittyviin harjoituksiin. Konsernin sisäinen yhteistyö valmiussuunnittelussa ja varautumisessa on olennaista kokonaisturvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.</p> <p>Häiriötilanteessa noudatetaan hallintosääntöä.</p> |

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle;
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
3. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehitymisestä;
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä;
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa;
6. antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa;
7. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista;
8. nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä;
9. nimeää yhtiökokousedustajat tai vastaavat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Konsernijaosto seuraa ja arvioi yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Kaupunginjohtaja voi tehtävän toteuttamista varten nimetä muita viranhaltijoita avustamaan häntä konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöiden toiminnan ja talouden seurannassa.

#### 4. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys

Hallituksen jäseniltä edellytetään kollektiivina yhteisön toimialan talouden ja liiketoiminnan tuntemusta sekä asiantuntemusta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Lähtökohtana on, että hallituksen jäsenillä on kyky tasavertaiseen keskusteluun tytäryhteisön toimivan johdon kanssa ja kyky itsenäiseen päätöksentekoon. Hallitusten kokoonpanossa huomioidaan myös tytäryhteisön toiminnan laajuus sekä sen strateginen merkitys kaupunkikonsernissa. Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävästi aikaa perehtyä ja sitoutua tytäryhteisön toimintaan sekä sen kehittämiseen. Tarvittaessa tytäryhteisö järjestää hallituksen jäsenille riittävää koulutusta osaamisen tukemiseksi ja ylläpitämiseksi.

Hallitusten jäsenten valinnassa kiinnitetään lisäksi huomiota jäsenten riippumattomuuteen ja mahdollisten eturistiriitojen vaikutukseen tytäryhteisön hallituksen toimintaan. Tytäryhteisön palveluksessa olevaa työntekijää ei voida nimetä omistajan edustajana saman tytäryhteisön hallitukseen.

Hallitusjäsen ehdokkaiksi nimetään ja valitaan tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään. Suostumuksen yhteydessä hallituksen jäsenten on täytettävä perustietoilmoitus, jossa ilmoitetaan mm. keskeinen työkokemus, samanaikaiset luottamustoimet ja mahdolliset sidonnaisuudet.

Hallituksen on arvioitava vuosittain omaa työskentelyään ja kokoonpanon uudistustarpeita.

#### Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Kaupunginvaltuusto asettaa omistajapolitiikassa keskeisimmille yhteisöilleen valtuustokauden mittaiset strategiset, kaupunkikonsernin kokonaisetua ajavat tavoitteet ja mittarit. Lisäksi kaupunki asettaa keskeisille tytäryhtiöille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosittain talousarvion yhteydessä. Kaupunki voi harkintansa mukaan asettaa talousarviossaan tavoitteita myös muille konserniyhteisöille kuin keskeisille tytäryhtiöille.

Vuosittain talousarviossa asetettavat tavoitteet johdetaan pääosin valtuustokaudelle asetetuista pitkän aikavälin tavoitteista, mutta kaupunki voi tarvittaessa asettaa yhteisölle myös muita tavoitteita. Konsernijohto ja omistajaohjauksesta vastaavat viranhaltijat neuvottelevat yhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Neuvotteluissa huomioidaan yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen, yhteisön kuluneen ja tulevan vuoden näkymät, sekä ennusteet kaupungin talouden kehityksestä ja sen vaikutuksista yhteisöltä ostettavien palveluiden ja myönnettyjen avustusten määrään. Yhteisöjen tulee toiminnassaan pyrkiä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Tytäryhteisöjen johdon tulee huomioida omistajan asettamat tavoitteet talous- ja toimintasuunnitelmissaan. Kaupunginvaltuusto valvoo tavoitteiden toteutumista osavuositarkastuksiin ja tilinpäätöksiin perustuen.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tytäryhteisöjen keskeiset, kaupungin osallistumista vaativat investointi- ja rahoitussuunnitelmat tulee valmistella kaupungin talousarviovalmistelun aikataulun mukaisesti. Yhteisön toiminnassa on otettava huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus ja konsernin resurssien tehokas käyttäminen siltä osin kuin se ei ole ristiriidassa yhteisöä koskevan erityislainsäädännön kanssa.

Tytäryhteisöjen tulee kaupungin tapaan ylläpitää suunnitelmaa kaupungin osallistumista vaativista investoinneista ja niiden vaikutuksista sekä yhteisön että kaupungin talouteen. Suunniteltujen

|                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten palkkiot määrätään yhtiökokouksessa kaupunginhallituksen suosittamalla tavalla.</p>                                                                                           | <p>investointien tulee perustua kaupunginvaltuuston asettamiin tavoitteisiin. Investointisuunnitelma sisältää selvityksen investoinnin tarkoituksesta, aikataulusta, alustavat kustannus- ja rahoitus selvitykset, vaikutukset yhteisön ja kaupungin käyttötalouteen sekä kaupungilta edellytettävät toimenpiteet. Suunnitelma tulee tehdä riittävän tarkalla tasolla sisältäen vaihtoehtotarkastelut, jotta sen avulla pystytään arvioimaan investoinnin taloudellista ja toiminnallista kannattavuutta, yhtiön maksuvalmiutta sekä vakavaraisuutta.</p> <p>Keskeisten tytäryhtiöiden suunnitelmat kaupungin takausta tai muuta taloudellista osallistumista edellyttävistä investoinneista käydään läpi vuosittain omistajaohjauksesta vastaavan tahon kanssa käytävissä keskusteluissa. Muiden tytäryhteisöjen suunnitelmat käydään läpi tarvittaessa.</p> <p>Suunnitelmien muutoksista tulee neuvotella kaupungin omistajaohjauksesta vastaavan tahon kanssa. Ajantasaiset tiedot kaupungin osallistumista edellyttävistä investoinneista tulee olla kaupungin taloushallinnon tiedossa kirjallisesti viimeistään kaupungin talousarvion laatimisvaiheessa.</p> <p>Ennen merkittäviä talous- tai investointipäätöksiä yhteisön johdon on laadittava tarvittavat kannattavuuslaskelmat sekä selvitettävä eri vaihtoehtoihin sisältyvät taloudelliset ja toiminnalliset riskit. Laskelmissa tulee huomioida investoinnista aiheutuvat vuosittaiset käyttötalouden lisäkustannukset, kuten poistot, rahoituskulut, ylläpitokustannukset sekä yhteisön vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta kuvaavat laskelmat sekä mahdollisesti tyhjilleen jäävien tilojen kustannukset. Laskelmien tulee olla ammattimaisesti laadittuja ja hyvin perusteltuja. Laskelmista tulee myös selvittää, mihin oletuksiin laskelmat perustuvat.</p> |
| <p><b>5. Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa</b></p> <p>Kuntalain 47 §:n mukaan konserniohjeisiin tulee sisällyttää tarpeelliset määräykset kunnan tytäryhteisön hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.</p> | <p><b>Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen</b></p> <p>Kaupungin tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Tytäryhteisöjen tulee hyväksyä yhteisöissä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet. Ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus sekä asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Lisäksi ne varmistavat, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.</p> <p>Hallitus vastaa siitä, että tytäryhteisössä noudatetaan hyvää liiketapaa ja lahjonnan vastaisia periaatteita. Tytäryhteisöt eivät saa osallistua poliittisen toiminnan tukemiseen suorilla eikä epäsuorilla toimenpiteillä.</p> <p>Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja kaupunginjohtaja osallistuvat tytäryhteisöjen strategiavalmisteluun siten, että aiheesta pidetään esimerkiksi yksi yhteinen tilaisuus.</p> <p><b>Yhtiökokous</b></p> <p>Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.</p> <p><b>Hallitus</b></p> <p>Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.</p> <p>Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein.</p> | <p>konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Kaupungin <b>taloushallinto</b> antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määraajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.</p> <p>Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seuranta varten kaupungille talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukainen raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.</p> <p>Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Tytäryhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.</p> <p>Tytäryhteisön sisäinen tarkastus ja tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja ne huomioidaan yhteisön toiminnassa.</p> <p>Tytäryhteisön tulee raportoida konsernijohtolle merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyyydestä. Raportointi toteutetaan tytäryhteisön hallituksen hyväksymässä toimintakertomuksessa, jossa tulee selostaa hallituksen tietoon tulleet merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä periaatteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty. Lisäksi tulee raportoida toimenpiteet, joihin on ryhdytty riskin hallitsemiseksi.</p> <p>Tytäryhteisön hallituksen on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin, mikäli yhtiön toimintaan liittyvän merkittävän riskin</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi tietyn edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat henkilökohtaisessa vastuussa vahingosta, jonka hän on tehtävässään huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava myös vahinko, jonka hän on tehtävässään muuten osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyksestä rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle.</p> <p><b>Hallituksen puheenjohtaja</b></p> <p>Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen</li> <li>– johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti</li> <li>– toimia toimitusjohtajan esimiehenä</li> <li>– seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla</li> <li>– vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii</li> <li>– hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslistan hallituksen kokouksia varten</li> <li>– johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä</li> <li>– huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupungin omistajapolitiittisia ohjeita ja konserniohjetta</li> <li>– huolehtia siitä, että mahdollisissa konsernijohdon ennakkokäsityksen selvittämisen piiriin kuuluvissa asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokäsitys</li> </ul> | <p>realisoituminen vaikuttaa todennäköiseltä sekä raportoitava asiasta viipymättä kaupunginjohtajalle.</p> <p>Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä. Kaupungin tilintarkastajalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta ja kuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita hän pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.</p> <p>Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.</p> <p>Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- pitää tarvittaessa yhteyttä kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin.

### Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavalliseen tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiirinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan on hankittava kaupunginhallituksen ennakkokäsitys tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hänen pitkäaikaisen (vähintään neljä kuukautta) sijaisensa valintaan ja palkkaukseen sekä sen olennaiseen muutokseen.

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhtiön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>6. Tiedottaminen ja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen</b></p> <p>Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.</p> <p>Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolesta kaupunginjohtaja. Tytäryhteisön tiedottaminen tukee kaupunkikonsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.</p> <p>Kuntalain 83 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tytäryhteisöt antavat tietoja riittävästi ottaen huomioon yhteisön toiminnan luonne. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkintä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupunginjohtajalle.</p> | <p><b>Tiedottaminen ja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen</b></p> <p>Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.</p> <p>Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolesta kaupunginjohtaja. Tytäryhteisön tiedottaminen tukee kaupunkikonsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.</p> <p>Kuntalain 83 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tytäryhteisöt antavat tietoja riittävästi ottaen huomioon yhteisön toiminnan luonne. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkintä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupunginjohtajalle.</p> |
| <p><b>7. Talouden ja investointien suunnittelu sekä ohjaus</b></p> <p>Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat kaupunkistrategia, omistajapolitiikka, kaupungin ja tytäryhteisön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista. Merkittävien investointi- ja muiden päätösten yhteydessä tehdään kaupunkikonsernin näkökulmasta koordinoitu vaikutusten ja riskien arviointi sekä suhteutetaan päätökseen sisältyvät riskit hyväksyttävään riskitasoon. Merkittävät taloudelliset ratkaisut ja investoinnit ovat asioita, joista tytäryhteisön tulee hankkia kaupungin kanta ennen päätöksentekoa.</p> <p>Kaupunginjohtaja neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p><b>Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa</b></p> <p>Hyvä hallinto- ja johtamistapa tarkoittaa tytäryhteisön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, joka määrittelee tytäryhteisön johdon eli hallituksen ja toimitusjohtajan roolin, velvollisuudet ja heidän suhteensa omistajaan sekä varmistaa osaltaan, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisuutena turvaten.</p> <p>Tytäryhteisöjen tulee hyväksyä yhteisöissä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet. Ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus sekä asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Lisäksi ne varmistavat, että kaupungin omistuksia</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kaupunkikonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.</p> <p>Tytäryhteisöt hankkivat vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen markkinaehtoisesti, kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla joko suoraan pääomamarkkinoilta tai konsernin sisäisellä rahoituksella, taikka ARA-rahoituksena. Vieraan pääoman hankinta on kuitenkin tehtävä yhteistyössä emoyhteisön kanssa.</p> <p>Pitkäaikaisen sijoittamisen periaatteet ohjeistetaan toimintaohjeessa tai neuvottelemalla emoyhteisön kanssa. Tapauskohtaisesti voidaan harkita takauksen antamisesta tytäryhteisölle.</p> | <p>hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kaupunkikonsernin kokonaisetuturvaten.</p> <p>Hallitus vastaa siitä, että tytäryhteisössä noudatetaan hyvää liiketapaa ja lahjonnan vastaisia periaatteita. Tytäryhteisöt eivät saa osallistua poliittisen toiminnan tukemiseen suorilla eikä epäsuorilla toimenpiteillä.</p> <p>Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja kaupunginjohtaja osallistuvat tytäryhteisöjen strategiavalmisteluun joko luonnoksesta pyynnöstä kirjallisesti lausuen tai siten, että aiheesta pidetään esimerkiksi yksi yhteinen tilaisuus.</p> <p><u>Yhtiökokous</u></p> <p>Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.</p> <p><u>Hallitus</u></p> <p>Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan.</p> <p>Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että sillä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia, jonka toteutumista seurataan, arvioidaan ja raportoidaan säännöllisesti ja riittävän usein.</p> <p>Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat henkilökohtaisessa vastuussa vahingosta, jonka hän on tehtävässään</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava myös vahinko, jonka hän on tehtävässään muuten osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyksestä rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle.</p> <p><u>Hallituksen puheenjohtaja</u></p> <p>Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen</li> <li>- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti</li> <li>- toimia toimitusjohtajan esimiehenä</li> <li>- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla</li> <li>- vastata siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii</li> <li>- hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslistan hallituksen kokouksia varten</li> <li>- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä</li> <li>- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiöissä noudatetaan kaupungin omistajapoliittisia ohjeita ja konserniohjetta</li> <li>- huolehtia siitä, että mahdollisissa konsernijohdon ennakkokäsityksen selvittämisen piiriin kuuluvissa asioista on ennen hallituksen lopullista päätöstä hankittu konsernijohdon ennakkokäsitys</li> <li>- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan</li> </ul> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>- hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat</li> <li>- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä</li> <li>- pitää tarvittaessa yhteyttä kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä</li> <li>- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä</li> <li>- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin.</li> </ul> <p><u>Toimitusjohtaja</u></p> <p>Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavalliseen tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiirinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.</p> <p>Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus.</p> <p>Yhtiön hallituksen puheenjohtajan on hankittava kaupunginhallituksen ennakkokäsitys tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hänen pitkäaikaisen (vähintään neljä kuukautta) sijaisensa valintaan ja palkkaukseen sekä sen olennaiseen muutokseen.</p> <p>Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhtiön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy.</p> |
| <p><b>8. Konsernivalvonnan, raportoinnin ja riskienhallinnan järjestäminen</b></p> <p>Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>Kaupunginhallitus seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan vaikuttavuutta, kustannustehokkuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä. Tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.</p> <p>Tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Tytäryhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitotapaa.</p> <p>Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Rahatoimi antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.</p> <p>Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginhallitukselle sen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti kaksi kertaa vuodessa (tilinpäätös ja puolivuotisraportti). Tilinpäätöksen yhteydessä tytäryhteisöjen tulee toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden lisäksi raportoida myös yhteisön toiminnan ja talouden kehittymisestä (esim. merkittävät investoinnit) sekä mahdollisista toimintaan liittyvistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tytäryhteisöllä tulee olla raportointia varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät.</p> <p>Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta tai rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi kaupunginjohtajalle. Tarvittaessa tytäryhteisön on annettava konsernijohdon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.</p> <p>Tytäryhteisöjen hallitusten on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty ja että yhteisön toimintaan liittyvät</p> |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Tytäryhteisöt raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävyydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan vuosittain kaupungin toimintakertomuksen yhteyteen laadittavassa raportissa. Tämän lisäksi tytär yhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä kaupunginjohtajalle, jos yhtiön toimintaan liittyvän merkittävän riskin realisoituminen on todennäköistä.</p> <p>Tytär yhteisöjen tulee huolehtia hallitustensa jäsenten osalta riittävästä vastuuvakuutuksesta.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p><b>9. Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa</b></p> <p>Kuntalain (47 §) mukaan tytär yhteisöjen tulee hankkia kunnan kanta päätettävään asiaan ennen päätöksentekoa. Kirjallinen kannanotto tulee hankkia asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa tytär yhteisön tai kaupungin toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen.</p> <p>Tytär yhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Kaupungin kannan hankkimisessa ei ole kyse tytär yhteisön sisäisen päätöksenteon tai toimitusjohtajan tai hallituksen vastuun siirtämisestä konsernijohdolle. Lopullinen päätösvalta ja vastuu ovat kaupungin kannan hankkimista edellyttävästä asiasta aina tytär yhteisön omalla päätöksentekovelvollisuudella, vaikka kaupungin kanta päätettävään asiaan on hankittu.</p> <p>Tytär yhteisön hallituksen on hankittava asian valmisteluvaiheessa kaupunginhallituksen kannanotto seuraaviin toimenpiteisiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– tytär yhteisön perustaminen ja osakkeiden hankinta, mikäli ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi;</li> <li>– yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen;</li> <li>– asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kaupunkistrategiassa ja talousarviossa tytär yhteisöille asetetuista tavoitteista;</li> </ul> | <p><b>Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa</b></p> <p>Kaupungin kannan hankkimisvelvollisuuden tarkoituksena on edistää kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumista varmistamalla hyvä tiedonkulku tytär yhteisön ja kaupungin välillä, omistajastrategisten linjausten huomioon ottaminen tytär yhteisöjen merkittävässä päätöksissä, sekä varmistetaan kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutuminen. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että tytär yhteisön johto on hyvissä ajoin etukäteen alustavasti yhteydessä kaupunkiin mahdollisessa kaupungin kantaa edellyttävässä asiassa, jotta kaupungin kanta voidaan ratkaista tytär yhteisön toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisessa aikataulussa. Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytär yhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä.</p> <p>Tytär yhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava konsernijohdon kirjallinen ennakkokanta merkittäviin toimenpiteisiin, joilla on merkittävä vaikutus yhteisön tai kaupungin toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen. Velvollisuus koskee myös tytär yhteisöjen tytär yhteisöjä sekä yhteisöjä, joissa kaupunki käyttää määräysvaltaa. Velvollisuus ennakkokannan hankintaan on yhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai toimitusjohtajalla. Yhteisön hallituksen on valvottava, että konsernijohdon ennakkokanta on hankittu ja että se kirjataan sen kokouksen pöytäkirjaan, josta myös päätös on nähtävillä.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta;</li> <li>– yhtiöjärjestyksen muuttaminen;</li> <li>– yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset;</li> <li>– pääomarakenteen merkittävä muuttaminen;</li> <li>– varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus;</li> <li>– kiinteistö- ja yrityskaupat sekä toimintaan nähden merkittävät investoinnit;</li> <li>– toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen;</li> <li>– toimintaan nähden merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen;</li> <li>– johdannaisinstrumenttien käyttö sijoitustarkoitukseen;</li> <li>– muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen;</li> <li>– periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut;</li> <li>– eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen; sekä</li> <li>– yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.</li> </ul> <p>Kaupunginhallitus antaa voitonjakoehdotuksen vuosittain 31.10 mennessä</p> | <p>Kaupungin ennakkokannan antaa kaupunginhallitus.</p> <p>Ennakkokanta haetaan ainakin seuraavissa asioissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• tytäryhteisön perustaminen</li> <li>• yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen tai muu taloudellisesti merkittävä toiminnan muutos</li> <li>• yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä</li> <li>• yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen, ellei muutos ole tekninen</li> <li>• toimitusjohtajasopimuksen sisältö ja toimitusjohtajan palkan taso</li> <li>• merkittävät henkilöstöön liittyvät ratkaisut, kuten henkilöstön tulospalkkiojärjestelmän tai palkkausjärjestelmän käyttöönotto tai sen muutokset, työehtosopimuksen tai eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen</li> <li>• osakeanti tai pääomarakenteen muuttaminen</li> <li>• toimintaan nähden merkittävät investoinnit tai liiketoiminnan merkittävä laajentaminen</li> <li>• varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus</li> <li>• merkittävät kiinteistö- ja yrityskaupat, mikäli kiinteistö- tai yrityskauppoja ei ole erityisesti annettu yhteisön tehtäväksi</li> <li>• yritysjärjestelyt (esimerkiksi sulautuminen tai jakautuminen)</li> <li>• osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhteisön tehtäväksi</li> <li>• konsernin ja konserniyhteisöjen toimintaan nähden tärkeän liiketoiminnan, omaisuuden tai oikeuksien (mukaan lukien immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen</li> <li>• toimintaan nähden merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen</li> <li>• koronvaihtosopimuksen, sähkö- ja päästöoikeuskauppojen tai muun suojausinstrumentin suojauskäytöstä tai tavanomaisesta käytöstä poikkeavat johdannaisopimukset (johdannaisten käyttö spekulatiiviseen voiton tavoitteluun)</li> <li>• muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen</li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <p>osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen</li> <li>• muu yhteisön tai omistajan kannalta merkittävä asia.</li> </ul> <p>Kaupunki myöntää takauksia vain konsernin omille tytäryhteisöille. Kaupunki ei myönnä lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Lainoja ja takauksia myöntäessä kaupunki huomioi aina valtiontukisäännösten noudattamisen.</p> <p>Ennakkokantaa koskeva pyyntö lähetetään osoitteeseen kirjaamo@naantali.fi, josta asia viedään kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan käsiteltäväksi. Ennakkokannan pyytäminen on tehtävä kirjallisessa muodossa, riittävän ajoissa ennen päätöksentekoa ja normaali kokousaikataulu huomioiden. Yhteisön tulee eritellä selkeästi ne tiedot ja asiakirjat, jotka se katsoo salassa pidettäväksi.</p> <p>Ennakkokanta annetaan kirjallisesti sille taholle, joka ennakkokantaa on pyytänyt. Omistajan ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista vastuuta tai asemaa. Konsernijohdon ennakkokanta ei saa olla ristiriidassa pakottavan lainsäädännön kanssa.</p> |
| <p><b>10. Palvelujen hankinta konserniyhteisöltä</b></p> <p>Palveluja hankittaessa (kuten hallinto-, tietohallinto-, materiaali-, tila- ja kunnossapitopalveluja) on selvitettävä kaupunkikonsernin tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden.</p>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p><b>11. Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta</b></p> <p>Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta.</p> <p>Tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö.</p> | <p><b>Kaupungin tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen</b></p> <p>Kaupungin tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus, riippumattomuus sekä mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallitukseen on perusteltua</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kaupunkikonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.</p> <p>Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan, arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.</p> | <p>valita vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä lukuun ottamatta tehtäväalueeltaan suppeita pieniä yhtiöitä, joihin valitaan kolme jäsentä. Hallituksen jäsenet on valittava pääsääntöisesti vuodeksi kerrallaan, mutta esimerkiksi säätiön säännöissä voi toimikausi olla vuotta pitempi.</p> <p>Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä tai yhtiöissä, joissa kaupungilla on määräenemmistö, on hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia.</p> <p>Hallituksen jäsenen on annettava hallitukselle hänen pätevyytensä (CV) ja riippumattomuutensa arvioimiseksi riittävät tiedot sekä ilmoitettava tiedoissa tapahtuvista muutoksista.</p> <p>Kaupunginhallitus valitsee yhtiökokousedustajan määräysvallassaan oleviin konsernin tytäryhteisöihin ja antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeet yhtiön hallituksen kokoonpanosta.</p> <p>Esitykset käytettävissä olevista hallitusjäsen ehdokkaista tulee olla hyvissä ajoin ennen yhtiökokouksia omistajaohjauksesta vastaavan tahon käytettävissä, jotta kuntalain 47 §:n mukainen hallituksen kokoonpanon arviointi voidaan toteuttaa. Tytäryhteisöjen nimityskäytännöillä pyritään siihen, että yhtiön hallituksen kokoonpano on tarkoituksenmukainen yhtiön omistaja-arvon ja siitä johdettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.</p> <p>Tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.</p> <p>Hallituksen jäseneksi ja varajäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava kirjallinen suostumus tehtävään.</p> |
| <p><b>12. Konserniohjeen voimaantulo</b></p> <p>Tämä konserniohje kumoaa 23.4.2018 valtuustossa hyväksytyn konserniohjeen. Tämä konserniohje astuu voimaan 24.8.2020 alkaen ja on voimassa toistaiseksi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p><b>Konserniohjeen voimaantulo</b></p> <p>Tämä konserniohje kumoaa 24.8.2020 valtuustossa hyväksytyn konserniohjeen. Tämä konserniohje astuu voimaan 1.10.2025 alkaen ja on voimassa toistaiseksi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

<sup>1</sup> Naantalin Energia Oy:tä koskeva kappale muutettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.8.2020 § 56